

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/39/2025
Identifikačné číslo spisu:	6622010418
Dátum vydania rozhodnutia:	25.08.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Dušan Szabó
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6622010418.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Szabóa a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč - Šeberu, v trestnej veci obvineného M. H., pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 25. augusta 2026 v Bratislave, o dovolaní obvineného M. H. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. októbra 2024, sp. zn. 3 To 62/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného M. H. o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 24. júla 2024, sp. zn. 3 T 101/2022 (ďalej len „rozsudok súdu prvého stupňa“) uznal obvineného M. H. (ďalej len „obvinený“) vinným zo spáchania zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a prečinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v predmetnom rozsudku a obvinenému podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona a § 38 ods. 5 a § 41 ods. 1 Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 9. októbra 2024, sp. zn. 3 To 62/2024 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) na podklade odvolania obvineného podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. e) Trestného poriadku s poukazom na § 2 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvineného uznal vinným zo spáchania zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

„dňa 05.04.2022 približne o 03.00 hod. v U. na F. L., po tom ako mal. V. Š., nar. XX.XX.XXXX, vošla do garáže bez popisného čísla a cez jej pootvorené dvre vyhodila mikroténové vrecúška s obsahom

pervitínu, chytil ju za ruku a vtiahol dnu do garáže, na ktorej uzamkol dvere, udel ju rukou do hlavy, na čo sa skrčila na zem, viackrát ju udel dlaňou po hlave, kričal, aby si sadla na gauč, že príde ešte traja chlapi a „rozjebú jej piču“, že si tie veci, ktoré vyhodila, odrobí, pričom ju opakovane uderal po hlave, následne ju reťazou udel do ľavej časti chrbta, prikázal jej, aby si dala dole topánky, ponožky, nohavice, čo zo strachu urobila, následne jej povedal, aby si kľakla, opätovne ju udel rukou po hlave a reťazou do oblasti stehna, prinútil ju vypiť tekutinu v zelenej fľaši s nápisom Fatra, čo mal. V. Š. najskôr nechcela, a preto ju udel dlaňou po tvári, po tom ako sa napila, jej povedal, aby ho vyfajčila, lebo ak nie, tak príde ďalší traja a pritom si rozopínal zips na nohaviciach, od ďalšieho konania upustil nakoľko mu zazvonil telefón, po telefonickom hovore odomkol dvere garáže a mal. V. Š. povedal, aby sa obliekla a vypadla preč, čím jej spôsobil povrchový škrabanec dolnej končatiny s hematómom a drobný oder na zadnej strane pravého stehna, s dobou liečenia do 7 dní.“

3. Krajský súd obvinenému napadnutým rozsudkom podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 3 a § 39 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

4. Obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Albína Lancza podal 22. apríla 2025 proti napadnutému rozsudku dovolanie, v ktorom označil dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku.

5. Obvinený namietal, že súdy právnu kvalifikáciu jeho konania ustálili len na podklade výpovede poškodenej, ktorú nekriticky prijali za pravdivú napriek tomu, že niektoré jej segmenty nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a dokonca sú s ním v rozpore. Obvinený vytýkal, že nebolo vôbec objasnené, prečo by dobrovoľne upustil od údajne bezprostredne plánovaného orálneho styku, pričom objektivizovaná skutočnosť, že k orálnemu styku nedošlo skôr, korešponduje s tým, že takýto pokus z jeho strany ani nenastal. Obvinený doplnil, že okolnosti miesta činu vylučujú pokus o orálny styk, keďže išlo o priestor, kde sa s ním nachádzali ešte ďalšie dve osoby, a to D. N. a F. V. a vonku boli ďalšie osoby, z čoho potom vyplýva, že pre orálny styk neboli prítomné vhodné diskkrétne podmienky. Obvinený tiež položil otázku, prečo by mal poškodená hroziť budúcim sexuálnym stykom (pozn. podľa skutkovej vety mal hroziť, že privedie ďalších troch chlapov, ktorým bude poškodená musieť poskytnúť sexuálne služby), keď sa mal údajne pokúsiť o jeho priamy výkon.

6. Obvinený ďalej uviedol, že celý rozhovor viedol v maďarskom jazyku, ktorému poškodená nerozumela, z čoho potom vyvodil, že úryvky, ktoré poškodená uviedla vyšetrovateľovi, sú len jej domnelým prekladom, a teda nemusia byť presné. Obvinený v tejto súvislosti poukázal na závery znaleckého posudku z odvetvia psychiatria a klinická psychológia, podľa ktorých má poškodená zvýšený záujem o sexualitu a podľa ktorých došlo k zníženiu jej špecifickej vierohodnosti, keďže má tendencie prezentované skutočnosti skresliť vo svoj prospech a z uvedeného vyvodil, že mu poškodená chcela čo najviac prihoršiť, pretože ju pristihol pri krádeži a keďže má zvýšený záujem o sexualitu, prišla jej na um práve sexuálna zápleтка. Snahu o prihoršenie obvinený vyvodil aj z toho, že podľa poškodenej bol nápoj, ktorý jej podal intoxikovaný, čo však expertíza vylúčila. Obvinený doplnil, že prítomnosť sexuálnych pokusov vylúčili okrem jeho výpovede aj výpovede svedkov N. a V., ktorý priebeh skutku registrovali a zdôraznil, že usvedčujúcu výpoveď poškodenej nie je možné paušálne akceptovať len preto, že sa v niektorých častiach potvrdí.

7. V nadväznosti na uvedenú argumentáciu obvinený uviedol, že pri absencii pokusu o orálny styk (t. j. pri modifikácii skutkového stavu) nie je udržateľná ani právna kvalifikácia ustálená súdmi. Podľa obvineného skutkový stav vykazuje skôr znaky excesu z nutnej obrany, čo má byť objektivizované aj vykonaným dokazovaním. Obvinený ďalej uviedol, že nemal vedomosť o veku poškodenej, ktorá ani svojím výzorom a ani prejavom nevykazovala znaky maloletej osoby a dodal, že nie je sporné, že poškodená za ním prišla s vopred prijatou pohnútkou kraďnúť, po príchode na miesto svoj plán aj zrealizovala, odcudzila veci z garáže a vyhodila ich von svojím komplicom, ktorí na to boli pripravení.

Konanie poškodenej tak má podľa obvineného charakter útoku na záujem chránený Trestným zákonom, a to ochranu vlastníckeho práva. Obvinený v tejto súvislosti uznal, že jeho postup je možné vyhodnotiť ako postup prekračujúci potrebnú intenzitu a ako taký za neproporcionálny, naplňajúci znaky excesu z nutnej obrany, avšak stále v medziach § 25 ods. 3 Trestného zákona, t. j. excesu dovoleného. Odsúdený uznal, že niektoré jeho úkony, ako napr. facka poškodenej a pokyn, aby sa vyzula sa môžu javiť ako nevhodné, avšak v optike danej situácie (zaskočený konaním poškodenej, ktorá mala komplicov, zabuchnutie garáže, aby zabránil vniknutiu komplicov a držanie poškodenej v garáži, kým veci nevrátia) mu prišli ako potrebné pre zjednanie nápravy a vrátenie ukradnutých vecí.

8. V ďalšej časti dovolania obvinený poukázal na rozhodovaciu činnosť k jedinej výpovedi poškodenej, nutnej obrane či právnej kvalifikácii a k zásade in dubio pro reo a poukázal aj na diskrepancie v trestnom konaní, ktoré by podľa jeho názoru mali mať za následok nezákonnosť napadnutých úkonov. Konkrétne obvinený namietal, že pri výsluchu poškodenej 5. apríla 2022 vyšetrovateľ vstupoval do výsluchu poškodenej, pričom tieto zásahy mali podľa jeho názoru taký charakter, ktorý nie je možné dodatočne konvalidovať a uviedol príklady, kedy vyšetrovateľ poškodenej uviedol meno osoby, s ktorou si mala poškodená písať a na meno ktorej si nevedela spomenúť, resp. keď poškodená uviedla, že jej vyšetrovateľ ukazoval fotografie rôznych osôb, hoci o takom procesnom úkone s poškodenou v spise nie je žiadny záznam. Obvinený v súvislosti s výsluchom poškodenej zdôraznil, že jej výpoveď bola urobená v čase, keď mala pozitívny nález na prítomnosť drog v jej tele, z čoho potom podľa obvineného vyplýva, že nebola spôsobilá podať výpoveď z dôvodu jej intoxikácie.

9. Obvinený ďalej namietal, že hoci vo vzťahu k poškodenej nejednal úplne správne, vzhľadom na princíp spravodlivosti sa mu javí trest vo výmere 3 (tri) roky a 6 (šesť) mesiacov ako neprimeraný.

10. Obvinený v závere dovolania zhrnul, že konaním na súde prvého stupňa a krajskom súde došlo zásadným spôsobom k porušeniu jeho práv, ktoré predstavujú porušenie zákona a naplňajú ním označené dôvody dovolania. Navrhol preto vyslovenie porušenia zákona „v označených oblastiach“, zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj napadnutého rozsudku a prikázanie veci súdu prvého stupňa na nové prerokovanie a rozhodnutie v „duchu jeho dovolania“.

11. Obvinený k dovolaniu spísanému jeho obhajcom pripojil aj vlastné vyjadrenie, ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené 20. mája 2025, v ktorom uviedol, že sa stotožňuje s obsahom dovolania, ktoré v jeho mene podal jeho obhajca. Ďalej uviedol, že svoju vinu odmieta v celom rozsahu a namietal, že v obvinení, ale ani v rozsudku súdu prvého stupňa a v napadnutom rozsudku nie je uvedené to, čo skutku predchádzalo, a to konkrétne dohoda poškodenej s jej komplicmi, že pôjdu do U. kraďnúť a že to spraví sama. Obvinený opísal priebeh skutku, ako ho sám vnímal, t. j. ako poškodená vošla do garáže, zobrala zo stola veci a snažila sa z nej ujsť, avšak on ju pri dverách dobehol, kde poškodená ešte stihla vyhodiť veci svojim komplicom. Uviedol tiež, že títo sa snažili dvere garáže vypáčiť železnou tyčou a keď sa im to nepodarilo, spanikáрили a zavolali pod vymyslenou identitou na políciu s vymyslenou historkou, že niekto bije ženu a z miesta činu ušli. Obvinený ďalej poukazoval na chaotické výpovede poškodenej a rozpory medzi jej výpoveďou a výpoveďami jej komplicov s tým, že v jeho veci sa z páchatel'a stala obeť a z obete páchatel'. V závere svojho podania obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie vyhodnotil ako dôvodné.

12. K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec, ktorý v podaní z 12. mája 2025 uviedol, že námietky obvineného nepovažuje za relevantné a spôsobilé ovplyvniť právoplatné rozhodnutie v prejednávanej veci a poukázal na to, že jednotlivé námietky obvineného nie sú explicitne podradené pod jednotlivé dovolacie dôvody a vo významnej časti svedčia skôr o odvolacej argumentácii. Ďalej uviedol, že pokiaľ obvinený namietal nesprávne ustálenie skutkového stavu, dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa. K obvineným namietanej právnej kvalifikácii skutku uviedol, že táto vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a považuje ju za priliehavú. Vo vzťahu k argumentácii obvineného o excese z nutnej obrany prokurátor uviedol, že vykonané dokazovanie tvrdenia obvineného vylučuje a doplnil, že pokiaľ by obvinený skutočne odvracal domnelý útok proti záujmu chránenému Trestným

zákonem, mohol napr. krátkodobo obmedziť osobnú slobodu poškodenej a privolať políciu, čo však neurobil, pričom excesom z takého konania by napr. mohlo byť spôsobenie nenáležitej ujmy na zdraví poškodenej v dôsledku jeho silného rozrušenia. K obvineným uvádzanej rozhodovacej činnosti prokurátor uviedol, že táto sa na prejednávajúcu trestnú vec nevzťahuje. K námietkam obvineného o sugestívnych, resp. kapciózných otázkach vyšetrovateľa pri výsluchu poškodenej prokurátor uviedol, že zo strany vyšetrovateľa došlo len ku korekcii poškodenou nesprávne vysloveného mena, pričom poškodená bola vypočutá opakovane a konajúce sudy jej výpoveď vyhodnotili ako vierohodnú. Pokiaľ ide o uložený trest, prokurátor upozornil, že tento bol uložený v zákonom rozmedzí zníženej trestnej sadzby pre trestný čin podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona. V súhrne prokurátor v dovolacej argumentácii obvineného nevzhladol žiaden dôvod dovolania, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

13. K dovolaniu obvineného sa vyjadrila aj poškodená, ktorá v podaní doručenom súdu prvého stupňa 15. mája 2025 uviedla, že stojí za všetkými svojimi výpoveďami, ktoré urobila na súdoch a vypovedala pravdivo.

14. Spis súdu prvého stupňa bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený na rozhodnutie o dovolaní obvineného 7. júla 2025.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal splnenie procesných podmienok na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako obvinený využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

16. V prvom rade najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania (R 57/2007-II.). Dovolanie má byť skutočne len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Trestného poriadku). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Trestného poriadku. Preto možnosti podania dovolania sú obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

17. Inak povedané jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 67/2018, 4 Tdo 17/2019, 4 Tdo 23/2019, 5 Tdo 85/2017, 5 Tdo 7/2020).

18. Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúmvava v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmvané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom [vždy však platí, ako to už bolo vyššie uvedené, že najvyšší súd v rámci dovolacieho konania preskúmvava len tie najzásadnejšie chyby právneho charakteru, vymedzené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku,

teda nie všetky chyby], ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu potom zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a povinnosť obsahovo namietat' skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

19. Zároveň je potrebné uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Ak chybám vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolaťom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolaťom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolaťom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolaťel' uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (R 120/2012).

20. Po preskúmaní dovolania obvineného najvyšší súd konštatuje, že jeho dovolanie nie je dôvodné a je potrebné ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

21. Najvyšší súd v zhode s prokurátorom uvádza, že obvinený v dovolaní svoje námietky nepriradil k jednotlivým dôvodom dovolania, ktoré označil. Z obsahu dovolania je však napriek tomu zrejmé, že obvinený namietal predovšetkým správnosť skutkových zistení a v nadväznosti na to aj nesprávnu právnu kvalifikáciu, ako aj uložený trest.

22. Najvyšší súd upriamuje pozornosť obvineného na to, že nie je skutkovým súdom, čo je vyjadrené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

23. Konštrukcia a štruktúra jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. l) Trestného poriadku, resp. aj § 374 ods. 3 Trestného poriadku stanovuje, že dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu vo veci samej, je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie preto nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa. Dovolaťel' dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Touto formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom po súdení skutku alebo iných skutočnostiach podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod

nenapĺňa. (R 57/2007-II.)

24. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Ani extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keďže pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (R 14/2015-III).

25. Námietky obvineného smerujúce k popieraniu pokusu o orálny styk s poškodenou, ako aj námietky smerujúce k hodnoteniu vierohodnosti jej výpovede s ohľadom na znalecké dokazovanie preto nemôžu mať presah na niektorý z dôvodov dovolania uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku a najvyšší súd ako súd dovolací je pri prejednaní dovolania obvineného viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil krajský súd a vyjadril v skutkovej vete jeho rozsudku.

26. Z uvedených dôvodov ani nadväzujúca námietka obvineného smerujúca k nesprávnej právnej kvalifikácii skutku nemôže byť posúdená ako dôvodná, pretože obvinený túto námietku postavil na predpoklade úpravy skutkovej vety v tom zmysle, že by z nej mal byť vypustený pokus o orálny styk s poškodenou. Pokiaľ však najvyšší súd nemôže skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, potom pri posúdení naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže vychádzať z inej skutkovej vety ako tej, ktorá je uvedená v napadnutom rozsudku. Podľa napadnutého rozsudku sa mal obvinený dopustiť konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu v úmysle donútiť iného k orálnemu styku, ku ktorého dokonaniu nedošlo, čím mal spáchať zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Vychádzajúc zo skutkovej vety napadnutého rozsudku najvyšší súd konštatuje, že právna kvalifikácia skutku tak, ako ju ustálil krajský súd, je správna.

27. Za nedôvodnú najvyšší súd považuje aj argumentáciu obvineného o excese z nutnej obrany, pretože pre možnosť posudzovania podmienok nutnej obrany alebo putatívnej obrany, ako okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu v dovolacom konaní, by zistený skutok musel obsahovať skutkové okolnosti svedčiace na možnosť konania obvineného v nutnej obrane alebo v putatívnej obrane. Za tejto situácie by bol dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku naplnený vtedy, ak by také okolnosti boli nesprávne právne vyhodnotené, t. j. ako nespĺňajúce kritériá uvedené v § 25 Trestného zákona, hoci v skutočnosti by ich spĺňali. (R 47/2014-III.) Najvyšší súd vychádzajúc z formulácie skutku v napadnutom rozsudku uvádza, že tento neobsahuje žiadne skutkové okolnosti svedčiace na konanie obvineného v nutnej alebo putatívnej obrane. Zo skutkovej vety totiž vyplýva, že obvinený mal poškodenú chytiť za ruku a vziať do garáže až po tom, ako táto do garáže vošla a cez jej pootvorené dvere vyhodila mikroténové vrecúška s obsahom pervitínu a následne ju mal udierať a vyhrážať sa jej spôsobom uvedeným v skutkovej vete. V čase spáchania zločinu sexuálneho násillia v štádiu pokusu teda útok poškodenej na vlastnícke právo obvineného ani priamo nehrozil a ani netrval, a navyše k pokusu o orálny styk s poškodenou malo dôjsť až následne, t. j. po tom, ako mala poškodená obvinenému odcudziť veci a tieto vyhodiť von z garáže svojim komplicom. Skutkové okolnosti uvedené v skutkovej vete napadnutého rozsudku preto úvahy o konaní obvineného v nutnej obrane, resp. putatívnej obrane priamo vylučujú.

28. Vo vzťahu k námietke obvineného smerujúcej k použitiu zásady in dubio pro reo najvyšší súd uvádza, že pokiaľ ide o jej aplikáciu, táto taktiež súvisí s otázkou skutkového stavu a hodnotením

dôkazov, ktorých preskúmanie je v dovolacom konaní neprípustné. Použitie tejto zásady, ktorá vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Trestného poriadku, prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie (R 28/1998). Ak však súd vykonal všetky dostupné dôkazy, vyhodnotil ich (pričom v konaní nevzhladol pochybnosti o dokazovaných skutočnostiach) a následne dospel k určitým skutkovým a právnym záverom (ktoré sú zároveň presvedčivé), túto zásadu nie je možné aplikovať.

29. Najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku na str. 8 až 10, kde krajský súd podrobne vysvetľuje, ako posudzoval dve skupiny dôkazov, ako aj dôvody, pre ktoré sa priklonil k výpovediam poškodenej, najmä tej z prípravného konania, ktorú považoval za najpresnejšiu pre krátky časový odstup od skutku a poukázal tiež na obrazovo-zvukový záznam, ktorý dokumentoval nielen to, ako poškodená vybehla v nočných hodinách z garáže vyzlečená a bosá, ale aj to, ako sa svedkovia S. S. a O. U. snažili dostať poškodenú z uzamknutej garáže, čo sa im však nepodarilo, čo vyvracalo obhajobu obvineného v tom smere, že garážové dvere mali byť po celý čas odomknuté, pričom z obrazovo-zvukového záznamu malo byť počuť aj silné kričanie ženského hlasu, čo podľa krajského súdu tiež preukazovalo, že skutok neprebehol tak, ako ho opisoval obvinený a svedkovia N. a V..

30. Krajský súd v napadnutom rozsudku reagoval aj na poukaz obvineného na znalecké dokazovanie k osobe poškodenej keď uviedol, že podľa jeho záverov je poškodená síce mladou nevyzretou osobou so zvýšeným záujmom o sexualitu, avšak napriek tomu bola schopná správne vnímať, pamätať si a reprodukovať prežité udalosti, a hoci jej špecifická vierohodnosť mala byť znížená, sklony ku konfabulácii u nej zistené neboli a všeobecná vierohodnosť ostala zachovaná. Pre krajský súd bola tiež dôležitou skutočnosť, že poškodená neiniciovala začatie trestného stíhania obvineného, z čoho potom vyvodil, že nemala prioritný záujem na jeho potrestaní a vypovedala následne až v procesnom postavení svedkyne poškodenej. Z uvedeného odôvodnenia napadnutého rozsudku tak celkom jasne vyplýva, že krajský súd nevzhladol priestor na aplikáciu zásady in dubio pro reo.

31. Krajský súd dal obvinenému odpoveď aj na jeho ďalšiu dovoláciu námietku, a to že poškodená mala byť v čase výpovede pod vplyvom drog, keď v druhom odseku na str. 10 napadnutého rozsudku presne uviedol všetky časové súvislosti užitia drogy poškodenou a časového odstupu, ktorý uplynul medzi týmto užitím a jej výpoveďou a zdôraznil, že poškodená zápisnicu o jej výsluchu riadne a čitateľne podpísala, z čoho vyplýva, že dostatočne poznala jej obsah, priebeh skutku podrobne popísala, čo podľa názoru krajského súdu preukazuje jej schopnosť vypovedať bez väčších ťažkostí, čo má potvrdzovať aj obrazovo-zvukový záznam z tohto úkonu. Krajský súd preto výpoveď poškodenej z 5. apríla 2022 nevyhodnotil ako nezákonný dôkaz, k čomu najvyšší súd dodáva, že sa s odôvodnením krajského súdu stotožňuje.

32. Žiadny dôvod dovolania nezakladajú ani námietky obvineného vo vzťahu k uloženému trestu odňatia slobody, ktorý má byť podľa jeho názoru neprimeraný. Najvyšší súd predovšetkým uvádza, že v rámci dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemožno namietat' neprimeranosť uloženého trestu, ale výlučne iba to, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin neprípúšťa a tento dovolací dôvod sa týka iba tých druhov trestov, ktoré majú v Trestnom zákone odstupňovanú trestnú sadzbu. Trest je potom uložený mimo sadzbu tak pri nedôvodnom prekročení hornej hranice príslušnej trestnej sadzby, ako aj nezákonným prelomením jej dolnej hranice, pokiaľ je dolná hranica v zákone určená. Obvinený však nie je osobou, ktorá by mohla namietat' uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby v rozpore so zákonom, pretože taká námietka by bola v jeho neprospech. Odhliadnuc od uvedeného najvyšší súd poznamenáva, že páchateľovi zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona možno uložiť trest odňatia slobody od piatich do desiatich rokov. Obvinenému bol s použitím zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 2 písm. a) Trestného zákona ako páchateľovi pokusu uvedeného zločinu uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 6 (šesť) mesiacov, teda trest odňatia slobody vo výmere pod dolnou hranicou trestnej sadzby trestu odňatia

slobody. Takto uložený trest odňatia slobody preto z pohľadu obvineného nie je možné považovať za neprimeraný.

33. Pokiaľ ide o výhrady obvineného smerujúce k priebehu výsluchu poškodenej v prípravnom konaní 5. apríla 2022, ktoré by mohli zakladať dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (pozn. rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom), z prepisu výsluchu vo vyšetrovacom spise vyplýva, že vyšetrovateľ skutočne len opravil meno osoby, ktoré poškodená nesprávne vyslovila (pozn. U. vs. U.), avšak z kontextu jej výpovede je zrejmé, o ktorej osobe v predmetnej časti jej výsluchu vypovedala, t. j. vyšetrovateľ priebeh jej výsluchu neovplyvňoval. Pokiaľ ide o vyjadrenie poškodenej smerujúce k tomu, že jej mal policajt ukazovať nejakú osobu na fotografii, je z kontextu tejto časti výpovede poškodenej zasa zrejmé, že vypovedala o osobe H. S., ktorý bol v konaní vypočutý. Pokiaľ by aj skutočne policajt poškodenej na fotografii ukázal osobu H. S., táto skutočnosť nemala vplyv na zákonnosť jej výsluchu. Námietky obvineného smerujúce k priebehu výsluchu poškodenej v prípravnom konaní preto dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nezakladajú.

34. K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu) obvinený v dovolaní nepredložil žiadnu argumentáciu, len v závere zhrnul, že má za to, že konaním na súde prvého stupňa a druhého stupňa došlo zásadným spôsobom k porušeniu jeho práv.

35. K uvedenému dôvodu dovolania najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku) a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. (R 7/2011). Najvyšší súd však z dovolacích námietok obvineného tento dôvod dovolania neidentifikoval.

36. Pretože najvyšší súd nezistil žiaden z dôvodov dovolania označených obvineným, ale ani iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý by mal z dovolacích námietok obvineného vyplývať, dovolanie obvineného týmto uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

37. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.